

PROGRAM III. CELOSTÁTNÍ KONFERENCE SUPERVIZE VE ZDRAVOTNICTVÍ

23.3.2023

Konferenci moderuje Lenka Slavíčková	
8,00-9,00	REGISTRACE
9,00-9,30	ZAHÁJENÍ KONFERENCE
Špačková Jana	Úvodní slovo. Supervizní tým FN Brno
Grossová Klementová Renáta	Úvodní slovo. Náměstkyně pro ošetrovatelskou péči FN Brno
9,30-11,00	1. BLOK PŘEDNÁŠEK
<i>Předsednictvo</i>	<i>Grossová Klementová Renáta, Špačková Jana</i>
Supervizní tým FN Brno	Supervize jako kolegiální podpora pro zaměstnance FN Brno
Neveselá Renata	Headhunter – nová příležitost podpory v náborovém procesu FN Brno
Řezníčková Alice	Kde se vzala, tu se vzala... Zkušenosti z FN Motol
Otava Ladislav	Vliv supervize na výsledky organizace
11,00-11,30	PŘESTÁVKA NA KÁVU A OBČERSTVENÍ
11,30-13,00	2. BLOK PŘEDNÁŠEK
<i>Předsednictvo</i>	<i>Vaňková Milena, Ježová Miroslava</i>
Michková Adéla, Krausová Jana	Supervize jako podpora zdravotníků při zvládnání zátěží spojených s pandemií COVID 19
Šaňáková Šárka	Supervize u studentů ošetrovatelství a zdravotnického záchranáře na FZV UP v období pandemie COVID-19
Janíková Eva, Bužgová Radka	Supervize a její vliv na syndrom vyhoření a pracovní spokojenost pracovníků ve zdravotnictví
Vaňková Milena	Únava ze soucitu zdravotníků jako téma v klinické supervizi
13,00-14,00	OBĚD
14,00-15,30	3. BLOK PŘEDNÁŠEK
<i>Předsednictvo</i>	<i>Michková Adéla, Szalaiová Silvia</i>
Zikofská Gabriela	Supervize z pohledu absolventa v přímé ošetrovatelské praxi
Zlámal Filip	Moje zkušenost se supervizí
Hambálek Vladimír	Výzvy a dilemy v supervizi multidisciplinárních týmů
Faldyna Zdeněk, Havránková Kateřina,	O supervizi na olomoucké vojenské psychiatrii (absurdní drama)
Míchalová Jana	Supervize a supervizní témata manažerů – zdravotníků a zdravotnických týmů v sociálních službách
Osvaldová Irena	
15,30-16,00	UKONČENÍ KONFERENCE, OBČERSTVENÍ

1. SUPERVIZE JAKO KOLEGIÁLNÍ PODPORA PRO ZAMĚSTNANCE FN BRNO

Szalaiová Silvia, Slavíčková Lenka, Šimoník Adam, Špačková Jana, Ježová Miroslava

Fakultní nemocnice Brno

Klíčová slova: supervize, zdravotnictví, kolegiální podpora, reflexe, interpersonální vztahy, vliv pandemie

První část příspěvku se věnuje představení fungování supervizního týmu ve FN Brno. Je popsáno, podle jakých principů pracujeme, proč je prospěšné přijít na supervizi, co můžeme zaměstnancům nabídnout. Poskytujeme individuální, skupinové a týmové supervize s možnostmi realizace na všech třech pracovištích FN Brno.

Obsahem druhé části příspěvku je představení změn a pokroku supervizního týmu FN Brno v posledních letech. Některé z nich lze chápat jako přínos pandemie Covid 19 a dalšího viru (byl snad ještě nějaký další?) - online supervize, dostupnost informací o supervizi pro zaměstnance a její propagace, rezervační systém. Stále se máme kam posouvat a co zlepšovat - představení našich vizí.

Ve třetí části příspěvku zazní krátké audioukázky systemicky orientované supervize. Demonstrují, jaké otázky používáme v konzultaci a konkrétní odpovědi supervidovaného. Smyslem systemiky je zaměření se na vnitřní zdroje, podpora zdrojů, odklon od problému se zaměřením na řešení. Na konci ukázky uslyšíme zhodnocení užitečnosti supervize klientkou.

2. HEADHUNTER - NOVÁ PŘÍLEŽITOST PODPORY V NÁBOROVÉM PROCESU FN BRNO

Neveselá Renata

Fakultní nemocnice Brno

Klíčová slova: headhunting definice - nedostatek NLZP v českém zdravotnictví - práce a zaměření headhuntera v rámci Fakultní nemocnice Brno - konkrétní příklady - možnosti rozvoje a směřování pozice headhuntera ve FN Brno

Příspěvek autorky se věnuje vymezení náplně zcela nově zřízené pozice Headhuntera ve Fakultní nemocnici Brno,

která tímto reaguje na kritický nedostatek nelékařského zdravotnického personálu. V příspěvku se autorka věnuje konkrétním segmentům své práce, svým zkušenostem s uchazeči, studenty i pedagogy zdravotních škol.

V závěru se zamýšlí nad dalšími možnostmi rozvoje této pozice v rámci FN Brno.

3. KDE SE VZALA, TU SE VZALA... ZKUŠENOSTI Z FN MOTOL

Řezníčková Alice

Fakultní nemocnice Motol

Klíčová slova: supervize, koučink, podpůrné týmy, kontrola

Sdílení zkušeností se supervizí ve FN Motol. Podpůrné týmy versus klinická pracoviště. Podpora či kontrola zaměstnanců?

4. VLIV SUPERVIZE NA VÝSLEDKY ORGANIZACE

Otava Ladislav

Katedra sociální politiky a sociální práce FSS MUNI

Klíčová slova: fluktuace, organizace, supervize, vyhoření

Cílem příspěvku je poukázat na některé aspekty vlivu supervize v organizacích zdravotní péče. Supervize je mechanismus profesní podpory, který je přínosem pro pacienty, zdravotnické pracovníky i zdravotnické organizace. Zatímco důkazů o vlivu klinické supervize na výsledky pacientů a zdravotnických pracovníků přibývá, důkazy o vlivu supervize na organizační výsledky jsou stále slabé a je potřeba jim věnovat zvýšenou pozornost.

V příspěvku byla využita kvalitativní analýza dokumentů, kterými byly odborné texty o tématu „supervize v organizacích zdravotní péče“. Pozornost byla zaměřena na studie s kvalitativním, kvantitativním i smíšeným designem.

Ze studií plyne, že účinná supervize je spojena a) s nižší mírou vyhoření supervidovaných, b) větší spokojeností s prací a c) udržením zaměstnanců v organizaci. Mimo jiné se zdravotníci domnívají, že přiměřená supervize může zmírnit riziko vyhoření, zlepšit pracovní prostředí, přispět ke stabilitě počtu zaměstnanců. Zatímco nedostatečná supervize může vést k větší míře stresu a vyhoření, nepříjemnému pracovnímu prostředí a zvýšené fluktuaci zaměstnanců.

Je však také potřeba konstatovat, že vliv supervize na výsledky organizace zdravotní péče nemusí být pouze pozitivní. Směr účinku je ovlivněn účinností poskytované supervize i účinností supervizora. To poukazuje na potřebu organizací, má-li být u supervize dosaženo maximálních přínosů, investovat do vysoce kvalitních postupů supervize a kvalifikovaných supervizorů.

5. SUPERVIZE JAKO PODPORA ZDRAVOTNÍKŮ PŘI ZVLÁDÁNÍ ZÁTĚŽÍ SPOJENÝCH S PANDÉMIÍ COVID 19

Michková Adéla, Krausová Jana

Univerzita Pardubice, Fakulta zdravotnických studií; Oblastní nemocnice Jičín, a.s.

Klíčová slova: supervize, zdravotníci, zátěž, covid-19

Příspěvek se věnuje tématu subjektivně vnímané zátěže spojené s pandemií Covid-19 z pohledu zdravotníků a uplatnění supervize při jejím zvládnutí. Cílem je pomocí kombinované strategie nahlédnout a následně nabídnout k diskusi možnosti využití supervize ve zdravotnictví při zvládnutí zátěže, kterou na týmy a jednotlivé pracovníky klade probíhající pandemie Covid-19. V první části příspěvku bude stručně představeno schéma

subjektivně vnímané zátěže (a popsány její jednotlivé aspekty), které je výsledkem tematické analýzy rozhovorů se všeobecnými sestrami působícími na covidových jednotkách vybraného zdravotnického zařízení. Druhá část příspěvku bude věnována možnostem uplatnění supervize v kontextu této specifické zátěže a formám supervize, které mohou být v dané situaci vhodné.

6. SUPERVIZE U STUDENTŮ OŠETŘOVATELSTVÍ A ZDRAVOTNICKÉHO ZÁCHRANÁŘE NA FVZ UP V OBDOBÍ PENDEMIE COVID-19

Šaňáková Šárka

Ústav ošetřovatelství, Fakulta zdravotnických věd, Univerzita Palackého Olomouc

Klíčová slova: supervize; podpora; student; klinické výukové prostředí; Covid -19

Úvod: V průběhu období pandemie Covid-19 absolvovali studenti povinné praxe v nemocničním prostředí v rámci svého studia, současně však také vypomáhali na Covid ambulancích, odděleních, JIP a ARO. Supervize jako součást praxe studentů 1. a 2. ročníku oborů všeobecné ošetřovatelství a zdravotnický záchranář se do té doby realizovala skupinově „face to face“ a byla především bezpečným prostorem pro sdílení zkušeností a podporou zejména při adaptaci na nové prostředí.

Metodika: Realizace povinné online skupinové supervize přes platformu TEAMS v rozsahu 90 minut v max. počtu 8 studentů s možností individuální supervize „face to face“ v případě osobní potřeby.

Výsledky: Efekt online supervize byl studenty hodnocen velmi pozitivně. Zejména studenti 1. ročníku vítali supervizi jako v té době jedinou možnost, jak sdílet náročná témata, jako např. umírání, smrt, pocit ohrožení, strach, ale i nepochopení ze strany spolubydlících nezdravotníků. Ke konci pandemie a v průběhu akademického roku 2021/2022 byl zvýšený zájem o individuální supervize ze strany studentů 2. ročníku. Témata v těchto případech souvisela s maladaptací na výukovou zátěž, poruchami učení, emoční nestabilitou a mimořádnými událostmi na odděleních praxe.

Závěr: Možnost individuální supervize hodnotí studenti jako efektivní podporu v průběhu praxe, ale také studia. Supervizor studentských praxí by neměl být zapojen jako vyučující do realizace praxí (nezávislost), vítaná je i znalost zdravotnického prostředí. Studenti se supervizní zkušeností hodnotí daleko vstřícněji a otevřeněji možnost peer setkání nebo supervize v následném zaměstnání.

7. SUPERVIZE A JEJÍ VLIV NA SYNDROM VYHOŘENÍ A PRACOVNÍ SPOKOJENOST PRACOVNÍKŮ VE ZDRAVOTNICTVÍ

Janíková Eva, Bužgová Radka

Ústav ošetřovatelství a porodní asistence, Lékařská fakulta, Ostravská univerzita

Klíčová slova: supervize, syndrom vyhoření, pracovní spokojenost, zdravotnictví

Úvod: Syndrom vyhoření či pracovní spokojenost jsou ve zdravotnictví aktuální témata, která si zaslouží pozornost. Zejména kvůli stálému nedostatku personálu. Ze zahraničních studií vyplývá souvislost mezi poskytovanou supervizí a syndromem vyhoření či pracovní spokojeností. Cílem práce bylo zjistit, zda existuje vztah mezi spokojeností se supervizí a jednotlivými dimenzemi syndromu vyhoření a vnímanou pracovní spokojeností u pracovníků ve zdravotnických zařízeních.

Metodika: Výzkumný soubor tvořili pracovníci ve zdravotnických zařízeních, kteří pečují o

pacienty/klienty a podstupují supervizi (n=234). Dotazníkové šetření probíhalo od prosince 2019 do března 2020. Byly použity dotazníky Maslach Burnout Inventory, McCloskey/Muellerova škála spokojenosti a Manchester Clinical Supervision Scale. Výsledky: V případě syndromu vyhoření byla prokázána souvislost mezi spokojeností s poskytovanou supervizí a emocionálním vyčerpáním a osobní výkonností. Souvislost byla prokázána také v případě pracovní spokojenosti. Při porovnání vybraných demografických charakteristik respondentů byl prokázán rozdíl ve spokojenosti se supervizí u personálu psychiatrických pracovišť a hospice. Nebyl prokázán rozdíl ve spokojenosti se supervizí mezi skupinami respondentů podle vzdělání. Při porovnání organizační stránky supervize, byl prokázán rozdíl ve spokojenosti se supervizí z pohledu frekvence supervizních setkání a celkové délky přijímání supervize. Rozdíl nebyl prokázán mezi spokojeností se supervizí a délkou trvání jednoho supervizního setkání. Mezi limity studie patří velikost výzkumného souboru, zastoupení mnoha pracovních pozic a nejednotná forma absolvované supervize. Závěr: Na základě provedeného výzkumu můžeme říci, že existuje souvislost mezi spokojeností se supervizí a mírou syndromu vyhoření a také pracovní spokojeností. Proto je důležité další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v oblasti supervize a tím podpora její implementace do běžné ošetrovatelské praxe.

8. ÚNAVA ZE SOUCITU ZDRAVOTNÍKŮ JAKO TÉMA V KLINICKÉ SUPERVIZI

Vaňková Milena

Fakulta zdravotnických studií Západočeské univerzity v Plzni; OSVČ – supervizorka, krizová interventka, lektorka, koučka

Klíčová slova: klinická supervize – únava ze soucitu – sekundární trauma – duševní zdraví – všímavost// mindfulness

V příspěvku autorka, jakožto supervizorka s mnoha letou supervizní zkušeností ve zdravotnictví a VŠ pedagožka, věnuje pozornost podnětům (zakázkám), které si jako témata sami studenti z řad nelékařských zdravotnických profesí do supervize přinášejí. Tato témata otevírají nespočet podnětů pro supervizní práci a dotýkají se v zahraniční odborné literatuře v posledním desetiletí stále intenzivněji diskutovaných konceptů „únavy ze soucitu“ (angl. compassion fatigue) a sekundární traumatizace v kontextu zdravotní péče. Zvýšená náchylnost k únavě z pomáhání může být způsobena např. také nedostatečnou péčí o sebe. Závěrem autorka v příspěvku diskutuje strategie, jak koncept soucitu se sebou (angl. self-compassion) společně s konceptem všímavosti (angl. mindfulness) rozvíjet v rámci supervizní praxe.

9. SUPERVIZE Z POHLEDU ABSOLVENTA V PŘÍMÉ OŠETŘOVATELSKÉ PRAXI

Zikofská Gabriela

Fakultní nemocnice Brno

Klíčová slova: supervize v ošetrovatelství, adaptační proces, zkušenosti

Předmětem příspěvku je představení bakalářské práce se supervizním tématem. Práce byla členěna na část teoretickou a praktickou. V příspěvku je kladen důraz zejména na prezentaci praktické části, která shrnuje výsledky výzkumu, který byl při tvorbě bakalářské práce realizován. Cílem výzkumu bylo zjistit přínos supervize pro absolventy v přímé ošetrovatelské praxi. Výzkum byl proveden v roce 2020 ve Fakultní nemocnici Brno. Respondenty byli nelékařští zdravotničtí pracovníci, kteří prošli supervizí v prvních dvou

letech své odborné praxe. V prezentaci jsou zmíněny i některé podnětné odpovědi respondentů, které by mohly poskytnout inspiraci ke zlepšení supervize v ošetrovatelství v době adaptačního procesu nelékařských zdravotnických pracovníků.

10. MOJE ZKUŠENOST SE SUPERVIZÍ

Zlámal Filip

Fakultní nemocnice Brno

Klíčová slova: supervize, zkušenost

Od roku 2019 navštěvuji pravidelně supervize, vedené Mgr. Adamem Šimoníkem, v rámci svého pracovního poměru na KICH FN Brno. Rád bych se s účastníky konference podělil o svůj pohled na supervize a jejich přínos pro můj (nejen) pracovní řád.

11. VÝZVY A DILEMY V SUPERVIZII MULTIDISCIPLINÁRNÝCH TÍMOV

Hambálek Vladimír

Coachingplus. Bratislava

Klíčová slova: supervízia, multidisciplinárne tímy, etika, kontraktovanie

Zámerom príspevku je pomenovať odborné aj etické dilemy, s ktorými sa stretáva supervízor pri supervízii multidisciplinárnych a interdisciplinárnych odborných tímov. V príspevku zároveň načrtneme vybrané postupy a stratégie, ktoré nám pomáhajú odborné aj etické dilemy v praxi s tímami reflektovať a následne aj riešiť. Na kazuistických príkladoch budú pomenované príklady dobrej praxe, proces, ako aj riziká supervízie tímu aj supervízie v tíme.

12. O SUPERVIZI NA OLOMOUCKÉ VOJENSKÉ PSYCHIATRII (ABSURDNÍ DRAMA)

Fyldyna Zdeněk, Havránková Kateřina, Míchalová Jana

Vojenská nemocnice Olomouc, psychologická praxe

Klíčová slova: týmová supervize, odpor,

Teoreticky lze důvody pro týmovou supervizi psychiatrického oddělení, na kterém probíhá psychoterapie a na kterém jsou pacienti hospitalizováni i několik týdnů, dobře chápat. Veškeré porozumění však končí ve chvíli, kdy týmu chcete supervizi zařídit. Pak teprve začíná dobrodružství.

O rozběhnutí týmové supervize na psychiatrickém oddělení Vojenské nemocnice Olomouc se snažíme od roku 2016 – a stále máme pocit, že jsme na začátku. Postupně se sice ustálila pravidelnost i kolegové, kteří se jí účastní, na druhou stranu ale přetrvává odpor a překážky i ze stran, odkud bychom je nečekali. Náš příspěvek shrnuje zkušenosti z těchto let

13. SUPERVIZE A SUPERVIZNÍ TÉMATA MANAŽERŮ - ZDRAVOTNÍKŮ A ZDRAVOTNICKÝCH TÝMŮ V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Osvaldová Irena

OSVČ

Klíčová slova: zdravotníci, týmová spolupráce, supervizní setkání, supervizní témata

Zdravotníci zauímají v sociálních službách různé pracovní pozice - od nejvyšších manažerských postů až po reálný výkon zdravotnické profese. Musí dokázat skloubit profesní znalosti a praxi ze zdravotnictví s požadavky oblasti rezortu sociálních služeb. Řeší pracovně-právní vztahy, týmovou spolupráci, zdravotní péči a problematiku vztahů a kontaktů s klientem a jejich rodinou. Z těchto oblastí vyplývají supervizní témata, která se reflektují a diskutují v individuálních i týmových supervizních setkáních.